

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหนังสือมาตราตัวสะกดเพื่อส่งเสริมการอ่าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

2. หนังสือส่งเสริมการอ่าน
3. มาตราตัวสะกด
4. ความพึงพอใจ
5. บริบทโรงเรียน
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ในการพัฒนาหนังสือมาตราตัวสะกดเพื่อส่งเสริมการอ่าน เพื่อพัฒนาทักษะด้านการอ่าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมสาระสำคัญของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อเป็นหลักในการพัฒนาหนังสือมาตราตัวสะกดเพื่อส่งเสริมการอ่านให้ครอบคลุมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จากการศึกษาเอกสารหลักสูตรกรมวิชาการ (2544 : 4 - 7) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ไว้ดังนี้

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติ ให้มีความเป็นไทยใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันทำให้สามารถประกอบกิจกรรมการงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนา

กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และ ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความ มั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติอันล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้ค อยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ ในการใช้ภาษา เพื่อการสื่อสาร การอ่านและการฟังเป็นทักษะของการรับรู้เรื่องราว ความรู้แก่ละประสบการณ์ ส่วนการพูด และการเขียน เป็นทักษะของการแสดงออกด้วยการแสดงความคิดเห็น ความรู้และ ประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาไทยจึงต้องเรียนเพื่อการสื่อสารให้สามารถรับรู้ข่าวสารได้อย่าง พินิจพิเคราะห์สามารถเลือกใช้คำ เรียบเรียงความคิด ความรู้ และใช้ภาษาได้ถูกต้องตามเกณฑ์ ได้ตรงตามความหมาย และถูกต้องตามกาลเทศะ และมีประสิทธิภาพ

ภาษาไทยส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระได้แก่ กฎเกณฑ์ทางภาษาผู้ใช้ภาษาจะต้องใช้ภาษา ให้ถูกต้อง นอกจากนั้นยังมีวรรณคดีและวรรณกรรม ตลอดจนบทร้องเล่นของเด็ก เพลง กล่อมเด็ก ปริศนาคำทาย เพลงพื้นบ้าน วรรณกรรมพื้นบ้านเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมอันมี คุณค่า การเรียนภาษาไทยจำเป็นต้องเรียนวรรณคดี วรรณกรรม ภูมิปัญญาทางภาษาที่ ถ่ายทอดความรู้สึก ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีตและความ งดงามของภาษาในบทประพันธ์ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรองประเภทต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความ ภาคภูมิใจในสิ่งที่บรรพบุรุษสั่งสมและสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาไทยให้มี ประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรจริงต้องมีทักษะ การอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด หลักการใช้ภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม

การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิด ต่าง ๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

การเขียน การเขียนสะกดตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำและรูปแบบ ต่าง ๆ ของการเขียน รวมถึงการเขียนเรียงความ ข้อความ รายงานชนิดต่าง ๆ การเขียนตาม จินตนาการ วิเคราะห์วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์

การฟัง การดู และการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดง ความ คิดเห็น ความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่าง ๆ ทั้ง พูดเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อโน้มน้าวจิตใจ

หลักการใช้ภาษาไทย ธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่าง ๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ และความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจ บทเห่ บทร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ได้ถ่ายทอด ความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

1.1 ตารางและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณ และสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและได้นำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

1.2 คุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ เรื่องสั้นๆ และบทร้อยกรองง่ายๆ ได้ ถูกต้องคล่องแคล่ว เข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน ตั้งคำถามเชิงเหตุผล ลำดับ เหตุการณ์ คาดคะเนเหตุการณ์ สรุปความรู้ข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ปฏิบัติตามคำสั่ง คำอธิบาย จากเรื่องที่อ่านได้เข้าใจความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ อ่านหนังสือ อย่างสม่ำเสมอและมีมารยาทในการอ่าน

มีทักษะในการคัดลายมือด้วยบรรจงเต็มบรรทัด เขียนบรรยาย บันทึกประจำวัน เขียนจดหมายลาครู เขียนเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ เขียนเรื่องตามจินตนาการและมีมารยาท ในการเขียน

เล่ารายละเอียดและบอกสาระสำคัญ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม รวมทั้งพูดแสดง ความคิดความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู พูดสื่อสารเล่าประสบการณ์และพูดแนะนำหรือพูด เชิญชวนให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม และมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ ความแตกต่างของคำและพยางค์ หน้าที่ ของคำในประโยค มีทักษะการใช้พจนานุกรมในการค้นหาความหมายของคำ แต่งประโยค ง่ายๆ แต่งคำคล้องจอง แต่งคำขวัญ และเลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่นได้เหมาะสม กับกาลเทศะ

เข้าใจและสามารถสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดีที่อ่าน รู้จักเพลงพื้นบ้าน เพลง กล่อมเด็ก ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของท้องถิ่น ร้องบทร้องเล่นสำหรับเด็กในท้องถิ่น ท่องจำบทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจได้

2. หนังสือส่งเสริมการอ่าน

ในการพัฒนาหนังสือมาตราตัวสะกดเพื่อส่งเสริมการอ่าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในครั้งนี้ ได้ศึกษาข้อมูลการพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาหนังสือให้มีประสิทธิภาพ จากเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

หนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นหนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการอนุญาตให้นำมาใช้ในโรงเรียนได้โดยกระทรวงศึกษาธิการได้กล่าวถึงประเภทของหนังสือที่ใช้ในโรงเรียนไว้ 2 ประเภท (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542 : 16) คือ

1. หนังสือเรียนหรือแบบเรียน คือ หนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้สำหรับการเรียนมีสาระตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรอย่างถูกต้อง อาจมีลักษณะเป็นหนังสือเล่มเดียวตามกลุ่มรายวิชา เป็นแผ่นหรือเป็นชุดก็มีหลายเล่ม หลายชนิดอยู่ในชุดเดียวกันก็ได้และอาจมีแบบฝึกหัดประกอบด้วย เพื่อให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติให้เกิดทักษะและแตกฉานในบทเรียนสำหรับรายวิชาที่เน้นทักษะการปฏิบัติ มีชื่อเรียกต่างกัน เช่น แบบเรียน หนังสือเรียน แบบสอนอ่าน และหนังสือประกอบการเรียน

2. หนังสือเสริมประสบการณ์ คือ หนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการอนุญาตให้ใช้ในโรงเรียนได้ ผู้เรียนและผู้สอนใช้ประกอบการเรียนการสอน แต่มีใช้กำหนดเป็นหนังสือเรียนหรือแบบเรียน เป็นหนังสือเพื่อศึกษาความรู้ด้วยตนเอง เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินซาบซึ้งในคุณค่าภาษา เพื่อเสริมสร้างทักษะและนิสัยรักการอ่าน หรือการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ตามหลักสูตรให้กว้างขวางยิ่งขึ้น จำแนกออกเป็นหนังสืออ่านนอกเวลา หนังสืออ่านประกอบ หนังสืออ่านเพิ่มเติม หนังสือส่งเสริมการอ่านและหนังสืออ้างอิง

1. หนังสืออ่านนอกเวลา หมายถึง หนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้ในการเรียนวิชาใดวิชาหนึ่งตามหลักสูตร นอกเหนือจากหนังสือเรียน สำหรับให้นักเรียนอ่านนอกเวลาเรียน โดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนตามหลักสูตร

2. หนังสืออ่านประกอบ หมายถึง หนังสือที่ใช้เสริมหรือเพิ่มเติมประกอบในสาขาวิชาที่เรียน เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนได้มีโอกาสรู้จักและคุ้นเคยกับงานเขียนต่างๆ ได้แนวคิดที่หลากหลายและทันสมัยก้าวหน้า

3. หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสือที่มีสาระอ้างหลักสูตร เพื่อช่วยให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร นอกจากนั้นยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเองตาม ความเหมาะสมกับวัย และความสามารถในแต่ละบุคคล

4. หนังสือส่งเสริมการอ่าน หมายถึง หนังสือที่จัดทำขึ้นมีจุดประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดทักษะในการอ่านและมีนิสัยรักการอ่านยิ่งขึ้น อาจเป็นหนังสือประเภทสารคดี นวนิยาย นิทาน ฯลฯ ที่ไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีงาม ให้ความรู้มีคติ มีสาระประโยชน์

ถวัลย์ มาศจรัส (2548 : 11) กล่าวว่า หนังสือส่งเสริมการอ่าน คือ หนังสือที่มุ่งเน้นให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งเป็นการเพิ่มทักษะการอ่านไปในตัว โดยมีเนื้อหาสาระที่ไม่ขัดต่อประเพณี วัฒนธรรมและศีลธรรมอันดีงามของสังคม เป็นหนังสือที่ให้ประโยชน์ในแง่ความรู้ความคิด ปรัชญา และบันเทิง อาจเป็นหนังสือสารคดี เรื่องสั้น หรือนวนิยาย

ถ้าตี รัทสุทธี (2544 : 58) กล่าวว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านคือหนังสือที่มุ่งเน้นให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน เป็นการเพิ่มทักษะไปในตัว มีเนื้อหาสาระไม่ขัดต่อประเพณี วัฒนธรรม และศีลธรรมอันดีงามของสังคม เป็นหนังสือที่ให้ประโยชน์ในด้านความรู้ ความคิด ปรัชญา และบันเทิง

จากความหมายของหนังสือส่งเสริมการอ่านที่กล่าวมา สรุปได้ว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นหนังสือที่มีเนื้อหาสาระที่นอกเหนือไปจากหนังสือเรียน มุ่งเน้นส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดทักษะในการอ่าน มีนิสัยรักการอ่าน และช่วยเพิ่มประสบการณ์ให้ผู้อ่าน มีเนื้อหาสาระไม่ขัดต่อวัฒนธรรมประเพณีและศีลธรรมอันดีงามของสังคม

จุดมุ่งหมายของการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน

ถวัลย์ มาศจรัส (2548 : 13) กล่าวว่า ในการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน จุดมุ่งหมายหลัก ๆ ดังนี้

1. เพื่อตอบสนองจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
2. เพื่อตอบสนองจุดประสงค์กลุ่มทักษะภาษาไทย มี 4 ข้อ ให้มีนิสัยรักการอ่าน รู้จักเลือกหนังสืออ่านและใช้เวลาว่างในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือ สื่อมวลชนและแหล่งความรู้อื่น ๆ
3. เพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ของนักเรียน
4. เพื่อใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านและแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ การสอนในเรื่องใดเรื่องหนึ่งในกลุ่มประสบการณ์ทั้ง 5 กลุ่มประสบการณ์
5. เพื่อเสริมทักษะในการอ่านและปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่นักเรียน

ความสำคัญของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

จินตนา ไบกาชุยี (2534 : 27 – 29) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหนังสือส่งเสริมการอ่านไว้ ดังนี้

1. ช่วย让孩子ได้รับความบันเทิง สนุกสนานเพลิดเพลิน สนองความต้องการของวัยเด็ก
2. ช่วยสร้างความคิดคำนึงและความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก
3. ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ด้านภาษาของเด็กให้เจริญตามวัย

4. ช่วยปลูกฝังคุณธรรม เจตคติ และแบบอย่างอันพึงปรารถนาให้เกิดแก่เด็ก
5. ช่วยให้เด็กรู้จักหนังสือ อ่านหนังสือเป็น อ่านหนังสือเก่ง เกิดนิสัยรักการอ่านและนิสัยรักการอ่านดำรงอยู่ตลอดไป ซึ่งเป็นประโยชน์แก่เด็กในอนาคต ในแง่ที่รู้จักใช้การอ่านเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้
6. ช่วยทดแทนความรู้สึกที่เด็กขาดหายไป
7. ช่วยให้เด็กอ่านหนังสือที่มีเนื้อหาสาระเหมาะสมกับวัย

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านมีความสำคัญสำหรับเด็กมากเพราะเป็นการส่งเสริมให้มึนิสัยรักการอ่าน ฝึกการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง พัฒนาการใช้ภาษาของเด็กฝึกให้เด็กเลือกอ่านหนังสือตามความสนใจและยังเป็นการรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ลักษณะของหนังสือส่งเสริมการอ่านที่ดีสำหรับเด็ก

ในการพัฒนาหนังสือมาตราตัวสะกดเพื่อส่งเสริมการอ่าน เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีจุดประสงค์พัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กเพื่อให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน ได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการสร้างหนังสือสำหรับเด็กเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเรื่องให้มีความน่าสนใจ สนุกสนาน หนังสือมาตราตัวสะกดเพื่อส่งเสริมการอ่านที่ดีจะต้องเป็นหนังสือที่เด็กอ่านด้วยความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ให้ความรู้และส่งเสริมจินตนาการของเด็ก ทั้งยังสอดแทรกคุณธรรม มีความเหมาะสมกับวัย และความสามารถในการอ่านของเด็ก ดังนี้

1. ตรงกับความสนใจของเด็กจำแนกได้ดังนี้
  - 1.1 เป็นหนังสือสนุกให้ความเพลิดเพลิน
  - 1.2 ส่งเสริมจินตนาการ
  - 1.3 ส่งเสริมให้เด็กเกิดความมั่นใจ
  - 1.4 สอนองอาร์มณัที่ปรารถนา
  - 1.5 ส่งเสริมความรู้
2. คำโครงเรื่องไม่ซับซ้อน มีแนวคิดเอกที่เด่นชัด เด็กสามารถจับได้ง่ายไม่เยิ่นเย้อตัวละครและอยู่ในวัยใกล้เคียงกับผู้อ่าน
3. สำนวนภาษา ใช้ภาษาง่าย ชัดเจน เป็นคำธรรมดาที่เด็กสามารถเข้าใจได้ทันที

4. ภาพ เป็นหัวใจของหนังสือสำหรับเด็ก วรรณกรรมเด็กที่ดีไม่ควรขาด

ภาพประกอบเป็นอันขาด ภาพประกอบจะมีลักษณะใดก็ได้ ภาพสีหรือภาพขาวดำก็ได้ แต่ต้องเป็นภาพที่มีความรู้สึก มีชีวิต มีความเคลื่อนไหว สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง และอธิบายเรื่องได้

5. รูปเล่ม พิจารณาดังนี้

5.1 ขนาด ไม่สามารถกำหนดแน่นอนได้ เพราะเด็กมักเปลี่ยนความสนใจ อยู่เสมอ ไม่ชอบสิ่งที่ซ้ำซากจำเจ รูปเล่มอาจเป็นแนวนอนบ้างแนวตั้งบ้าง ความยาวของเรื่อง ตั้งแต่ 20 หน้าขึ้นไปจนถึง 40-50 หน้าก็ได้แต่ต้องไม่เกินกำลังที่ผู้อ่านจะยกอ่าน

5.2 การจัดทำหนังสือต้องประณีต ตั้งแต่ปก ภาพในปก ไปจนถึงการจัดหน้า หนังสือควรทิ้งให้ว่างไว้ก่อนขึ้นเรื่อง อาจจะมีครึ่งหน้าหรือค่อนหน้า เพราะเป็นการปล่อยสมองเด็กให้ว่าง ควรเว้นที่ขอบหนังสือทั้งด้านในและด้านนอก เพื่อช่วยให้สะดวกต่อการเปิดอ่าน ตัวอักษรต้องพอเหมาะแก่สายตาของเด็กแต่ละวัย กระดาษพิมพ์ต้องมีคุณภาพดี การเย็บเล่ม แข็งแรงทนทาน พิสูจน์อักษรไม่ผิดพลาด ละเมียด ลืมอักษร (2541 : 24 - 25) ได้กล่าวถึง ลักษณะของหนังสือที่ดีสำหรับเด็ก สรุปได้ดังนี้

1. เป็นเรื่องที่เด็กชอบและตรงกับความสนใจ
2. ใช้ภาษาที่รัดกุม เข้าใจง่าย อ่านง่าย ไม่สับสนวุ่นวาย แทรกบทสนทนาตามความเหมาะสม ไม่ใช่ภาษาที่เป็นแบบแผนจนเกินไป ใช้สำนวนที่เด็กชอบและคุ้นเคย
3. เป็นเรื่องสั้น ไม่ยาวเกินไป สนุก มีการวางโครงเรื่องและดำเนินเรื่องน่าสนใจ
4. มีตัวละครเป็นเด็ก เป็นเรื่องใกล้ตัวเด็ก และเป็นเรื่องที่เป็นไปได้
5. ให้อ่านอย่างชัดเจน
6. ให้ความรู้ใหม่ นำไปใช้ประโยชน์ในการเรียน เช่น เรื่องประวัติศาสตร์บุคคลสำคัญ และเรื่องเกี่ยวกับคุณธรรม
7. ให้ความเพลิดเพลิน
8. ให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการ
9. ช่วยให้อ่านหนังสืออื่น

หทัย ต้นหยง (2549 : 108 - 159) ได้สรุปหลักการสร้างเรื่องสำหรับเด็กว่าควรยึดหลัก ดังนี้

1. หลักการสร้างสรรค์ ประกอบไปด้วย

1.1 การตั้งชื่อเรื่องต้องมีลีลาเร้าใจ สอดคล้องกับเนื้อหา ภาษาทันสมัย
สั้นกะทัดรัดให้มโนภาพทางจริยธรรม

1.2 การสร้างเอกภาพ (Unity) ของเค้าโครงเรื่อง ฉาก และการใช้
ภาษามีจุดศูนย์กลางแห่งความคิดอันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

1.3 การสร้างสัมพันธภาพ (Coherence) คือ เรื่องผูกพันกันเป็นลูกโซ่
ตลอดเรื่อง

1.4 การสร้างสำรตภาพ (Emphasis) เน้นเพื่อให้เกิดความหนักแน่น
ชัดเจน

1.5 สร้างดุลยภาพ (Balancing) การปรับภาวะให้เกิดระดับพอดีต่อ
ความรู้สึกนึกคิดของผู้อ่าน

1.6 สร้างประดิษฐการ (Invention) คือ การตกแต่งงานเขียนให้เกิด
ความสละสลวยสร้างความซึ่งใจ เร้าใจให้เด็กอยากอ่านหนังสือ

1.7 สร้างจรรยาบรรณ (Ethicality) เรื่องที่สร้างต้องมีคุณธรรม
จริยธรรม

2. การใช้ภาษาสำหรับเด็ก

2.1 ใช้ภาษาพูดหรือสนทนา ซึ่งมีลักษณะเป็นธรรมชาติ เน้นการใช้
สรรพนามบุรุษที่หนึ่งเป็นส่วนมาก

2.2 ใช้ภาษาตรง ๆ เข้าใจง่ายไม่ต้องแปลความหมายอีกครั้ง

2.3 ใช้ภาษาสอดคล้องกับภาพในหนังสือ

2.4 ประโยคที่ใช้ควรเป็นประโยคสั้น ๆ ถ้อยคำกระชับแน่น

2.5 ใช้ภาษาสุภาพ

2.6 ใช้คำทันสมัย ถูกต้องหลักไวยากรณ์

3. การจัดภาพในหนังสือสำหรับเด็ก เด็กโตขนาดอายุ 6-12 ขวบ ควรใช้
ภาพขนาดครึ่งของหน้า อาจจะเป็นภาพเหมือนหรือภาพการ์ตูนก็ได้ ส่วนสีนั้นทั้งเด็กเล็กหรือ
เด็กโตชอบประเภทแม่สีและสีจุดฉาดบาดตา โดยเน้นสีแดง เหลือง น้ำเงิน และเขียว

4. การใช้ขนาดตัวอักษร เด็กโตควรใช้ขนาดตัวอักษร 24 พอยต์ (3 มม.)

5. การจัดหน้าควรคำนึงถึงดุลยภาพ คือ สร้างความรู้สึกที่สมดุลของเด็ก
ผู้อ่านหนังสือมีเกณฑ์กลางของเนื้อหาทั้งซ้ายและขวาภายในหนังสือมีความกลมกลืนอย่างสนิท

แบบเขียนไม่ชัดเจนความรู้สึก มีจุดเด่น เร้าอารมณ์ ธรรมชาติ ทองปาน (2546 : 79 – 80) ได้กล่าวสรุปถึงลักษณะของหนังสือที่ดีสำหรับเด็กว่า ควรมีคุณภาพที่ดี 4 ประการ ดังนี้

1. คุณภาพการพิมพ์ ต้องพิมพ์ตัวอักษร ภาพประกอบให้ชัดเจนมีสีสันงดงามดึงดูดความสนใจตั้งแต่หน้าปกไปจนจบเล่ม

2. คุณภาพของการจัดหน้าและรูปเล่ม ต้องจัดให้เป็นไปตามหลักจิตวิทยาสำหรับเด็กหน้าหนังสือดูโปร่งใส ไม่ทึบหรือดูแน่นจนเกินไป การใช้ตัวอักษรหรือขนาดต้องระมัดระวังและเลือกให้เหมาะสมกับเรื่องและวัยของเด็ก

3. คุณภาพทางศิลปะ ภาพเขียนหรือภาพประกอบควรเขียนโดยให้อารมณ์แก่ผู้อ่านจริง ๆ ภาพเขียนก็ต้องเขียนอย่างประณีต การใช้สีเส้นก็เช่นกัน ในหนังสือสำหรับเด็กนั้นบางครั้งก็ต้องดูสีสันไปจากข้อเท็จจริงบ้าง

4. คุณภาพในการเขียนเรื่องหรือผู้เขียน แม้คุณภาพในการผลิตจะสูงเพียงใดหนังสือเล่มนั้นจะไม่มี ความหมายเลย หากขาดนักเขียนเรื่องสำหรับเด็กที่มีความสามารถบรรยายอารมณ์ของเด็ก ๆ ได้ดี ผูกเรื่องได้สนุก ใช้ถ้อยคำที่สละสลวย เด็กอ่านและเข้าใจง่ายทุกหัวข้อแสดงให้เห็นว่าผู้ที่จะจัดทำหนังสือสำหรับเด็กจะต้องเป็นผู้ที่มีความพยายามอดทนและมีความสามารถละเอียด รอบคอบ หนังสือจึงจะมีคุณภาพที่ดี

ปราณี เชียงทอง (2546 : 18 – 19) ได้กล่าวถึงหลักการประเมินคุณค่าหนังสือสำหรับเด็ก ควรพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. ภาคว่าต้องชัดเจน น่าเชื่อถือ ถ้าเป็นเรื่องเกี่ยวกับเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์และชีวประวัติ ภาคว่าของเรื่องต้องตรงความเป็นจริง

2. การดำเนินเรื่องต้องสอดคล้องกับเหตุการณ์และเรื่องราวต่าง ๆ ในเนื้อเรื่องเป็นอย่างดี

3. ตัวละครต้องสมจริง น่าเชื่อถือ และเป็นไปตามธรรมชาติของคนจริง ๆ และต้องมีตัวละครที่เด็กสามารถลอกเลียนแบบได้

4. เค้าโครงเรื่องควรให้ข้อขัดแย้ง มีปัญหา มีฝ่ายตรงข้ามและการสิ้นสุดแห่งปัญหาหรือข้อขัดแย้งในที่สุด

5. แนวคิดของเรื่อง ไม่ควรเป็นเรื่องลึกซึ้งหรือซับซ้อน ควรเป็นเรื่องง่าย ๆ ในชีวิตประจำวันตามประสบการณ์ของเด็ก

6. แนวการเขียน ควรเป็นเรื่องที่ง่ายเหมาะสมแก่การทำความเข้าใจเรื่องของเด็กการใช้ถ้อยคำสำนวนและคำศัพท์ต่าง ๆ เหมาะกับวัยและประสบการณ์ของเด็ก

7. รูปเล่มและภาพประกอบ รูปเล่มควรจะเหมาะสมมือ สะดวกต่อการหยิบถือของเด็กลักษณะรูปเล่มภายนอกดึงดูดใจเด็กเป็นสิ่งสำคัญ ความหนาและความใหญ่เกินของหนังสือไม่เป็นที่ถูกใจของเด็ก กระดาษมีคุณภาพดี ขนาดตัวหนังสือต้องพอเหมาะกับวัยและสายตาของเด็กมีความชัดเจน ไม่เลอะเลือน การเว้นวรรคตอนถูกต้อง สะกดการันต์ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ภาพประกอบควรเป็นภาพสี ลักษณะเป็นภาพง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน เป็นภาพที่แสดงการกระทำและความเคลื่อนไหวคุณภาพในการพิมพ์ การเข้าเล่ม และการจัดหน้า เป็นส่วนสำคัญมากสำหรับหนังสือเด็กการเย็บเล่มต้องคงทนถาวร ควรเป็นปกแข็งหรือปกที่ใช้กระดาษคุณภาพดี การจัดหน้าควรให้มีที่ว่างเพื่อเป็นการพักสายตาของเด็กในการเขียนหนังสือ ส่งเสริมการอ่านและแบบฝึกทักษะสำหรับเด็ก ผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงความต้องการ ความสนใจ และความเหมาะสมกับวัยของเด็ก ดังนั้นผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงหลักจิตวิทยาพัฒนาการในเรื่องความสนใจและความต้องการในการอ่านของเด็กแต่ละวัยว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร โดยเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นเด็กที่อยู่ในช่วงวัยที่สามารถอ่านหนังสือได้คล่องแคล่วเด็กจึงมีความสนใจในการอ่านอย่างจริงจังมากขึ้น

ฉวีวรรณ กิณางส์ (2546 : 60) กล่าวว่า ความสนใจในการอ่านของเด็กวัยประถมปลายมีอายุประมาณ 12 - 14 ปี วัยนี้จะเรียกว่าเป็นวัยก่อนวัยรุ่นก็ได้ ความสนใจในการอ่านกว้างขวางมากขึ้น มีความสนใจในการอ่านหนังสือเกือบทุกชนิด รู้จักวินิจฉัยการอ่านหาข้อเท็จจริงมาพิสูจน์หรือสนับสนุน รู้จักค้นคว้าเพิ่มเติม เด็กวัยนี้บางคนสามารถเขียนเรื่องได้ หรือเขียนคำประพันธ์ได้เด็กวัยนี้จะชอบเรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ การเดินทาง สังคม ธรรมชาติ ชีวิตประวัติและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเด็กวัยเดียวกับตน เด็กหญิงเริ่มสนใจการอ่านหนังสือที่เป็นความรักระหว่างเพศ ส่วนเด็กชายสนใจวิชาการไถ่ตัว คณิตศาสตร์ การประดิษฐ์ การทดลองต่าง ๆ อยากรู้ตามทั้งเด็กหญิงและเด็กชายชอบเรื่องเกี่ยวกับแมลง เช่น ผีเสื้อ เด็กวัยตอนปลายนี้จะสนใจเรื่องที่เป็นจริงมากขึ้น และความสนใจของเด็กชายและเด็กหญิงจะแตกต่างกันจนเห็นได้ชัด คือ เด็กชายจะสนใจวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ดาราศาสตร์ ส่วนเด็กหญิงจะสนใจเรื่องการครัว การตัดเย็บเพราะมีรากฐานการสนใจรูปร่างของตน สนใจสัตว์เลี้ยง การดูภาพยนตร์ การท่องเที่ยวร่วมกัน มีเพียงส่วนน้อยที่จะสนใจเรื่องของอาชีพ

จินตนา ไบกาชุยี่ (2547 : 36 - 40) ได้กล่าวถึง ความสนใจในการอ่านของเด็กประถมปลาย สรุปได้ว่า เด็กวัย 10-12 ขวบ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 อ่านหนังสือได้คล่อง เป็นช่วงที่เด็กมีความสนใจในการอ่านอย่างแท้จริง เด็กผู้หญิงกับเด็กผู้ชายแยกกันอ่านหนังสือตามความสนใจของตน เด็กผู้หญิงชอบเรื่องกระจุ้มกระจิม ตลกขบขัน นิทาน นิยาย ชีวิต

ในครอบครัวเด็กชายจะชอบอ่านเรื่องเกี่ยวกับกีฬา ผจญภัย หุ่นยนต์ และเครื่องกลไกต่าง ๆ นอกจากนี้ยังชอบเรื่องเกี่ยวกับชีวิตจริงมากขึ้น ชอบเรื่องความรู้วิทยาศาสตร์ ธรรมชาติศึกษา เด็กวัยนี้เป็นวัยที่เริ่มบุชชาวีรบุรุษและวีรสตรี ดังนั้น หนังสือชีวประวัติที่เน้นชีวิตในวัยเด็กและหนังสือภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์เขียนในรูปแบบการท่องเที่ยวสถานที่ต่าง ๆ รวมทั้งวรรณคดีไทยประเภทร้อยกรอง และได้รับความสนใจเป็นพิเศษ

จากที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า การพิจารณาในเขียนหนังสือสำหรับเด็กควรคำนึงถึงความสนใจของเด็กเป็นหลัก เป็นการกระตุ้นให้เด็กต้องการอ่านหนังสือ และมีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน เพื่อช่วยพัฒนาทักษะการอ่านของเด็กให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเฉพาะเด็กชายและเด็กหญิงจะมีความสนใจในการอ่านที่แตกต่างกัน เด็กชายจะสนใจเกี่ยวกับเรื่อง การผจญภัยความลึกลับวีรบุรุษวีรสตรี ส่วนเด็กหญิงจะสนใจเรื่องเกี่ยวกับชีวิตในบ้าน สัตว์เลี้ยง เรื่องเกี่ยวกับธรรมชาติ และเรื่องเกี่ยวกับรัก ๆ ใคร่ ๆ

3. มาตราตัวสะกด

เอกสารเกี่ยวกับคำมาตราตัวสะกด

ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับคำมาตราตัวสะกด นำเสนอตามลำดับดังนี้

(กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 157 – 158)

1. ความหมาย

คำในมาตราตัวสะกด คือ พยางค์ที่ประกอบอยู่ท้ายสระและมีเสียงประสมเข้ากับสระทำให้เสียงของคำแตกต่างกันตามตัวพยางค์ที่มาประกอบ จำแนกตัวสะกดในภาษาไทยเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1.1 ตัวสะกดตรงตามมาตรา เช่น กาน กาม กาย กาก กาด กาบ

1.2 ตัวสะกดไม่ตรงมาตรา เช่น กาล ขวัญ สาด เหตุ ผล

2. คำมาตราตัวสะกดในภาษาไทย

ในภาษาไทยนั้น ก่อนที่จะเกิดเป็นพยางค์ หรือคำได้นั้นต้องประกอบด้วยเสียงสระ เสียงพยัญชนะ และเสียงวรรณยุกต์ เสียงพยัญชนะมีทั้งหมด 21 หน่วยเสียง ทำหน้าที่เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทั้งหมด แต่เป็นเสียงพยัญชนะท้ายพยางค์ ได้เพียง 8 เสียงเท่านั้น โดยมีชื่อที่ติดหูคนไทยว่า “คำที่สะกดในมาตรา 8 มาตรา” ดังนี้

1. มาตรการตัวสะกดแม่ก ก ได้แก่คำที่มี ก ข ค ฉ เป็นตัวสะกด และอ่านออกเสียงเหมือน ก สะกด เช่น นก สุข เมฆ มรรค เป็นต้น
2. มาตรการตัวสะกดแม่ก ง ได้แก่คำที่มี ง เป็นตัวสะกด และอ่านออกเสียงเหมือน ง สะกด เช่น กลอง สงฆ์ กรง เป็นต้น
3. มาตรการตัวสะกดแม่กน ได้แก่คำที่มี น ญ ณ ร ล พ เป็นตัวสะกด และอ่านออกเสียงเหมือน น สะกด เช่น เกิน เจริญ พรรณ มโหฬาร กมล ปลาหวา เป็นต้น
4. มาตรการตัวสะกดแม่กค ได้แก่คำที่มี ค จ ช ซ ฎ ฐ ฑ ฒ ด ฌ ท ษ ศษ ส เป็นตัวสะกด และอ่านออกเสียงเหมือน ค สะกด เช่น ชิค สำเร็จ ประโยชน์ ก๊าซ กฎหมาย ปราบฏ อุฐ ครุฑ พัฒนา พุด โอสถ อาพาธ ประกาศ กระด้าย โอกาส เป็นต้น
5. มาตรการตัวสะกดแม่กม ได้แก่คำที่มี ม เป็นตัวสะกด และอ่านออกเสียงเหมือน ม สะกด เช่น ชม อิ่ม แถม เป็นต้น
6. มาตรการตัวสะกดแม่กบ ได้แก่คำที่มี บ ป พ ฟ ภ เป็นตัวสะกด และอ่านออกเสียงเหมือน บ สะกด เช่น หลับ นุปลา ภาพ กราฟ ลาก เป็นต้น
7. มาตรการตัวสะกดแม่เกย ได้แก่คำที่มี ย เป็นตัวสะกด และอ่านออกเสียงเหมือน ย สะกด เช่น สวย รวย มวย เป็นต้น
8. มาตรการตัวสะกดแม่เกอว ได้แก่คำที่มี ว เป็นตัวสะกด และอ่านออกเสียงเหมือน ว สะกด เช่น คาว สาว ขาว เป็นต้น

ข้อสังเกต

1. คำที่สะกดตรงตามมาตรา ได้แก่ มาตราแม่กง มาตราแม่กม มาตราแม่เกย มาตราแม่เกอว ที่มีตัวสะกดเพียงตัวเดียว
2. คำที่สะกดในมาตรา ที่มีพยัญชนะอื่นรวมอยู่ด้วย ได้แก่
  - 2.1 ตัว น สะกดในมาตราแม่ กน
  - 2.2 ตัว บ สะกดในมาตราแม่ กบ
  - 2.3 ตัว ก สะกดในมาตราแม่ กค
  - 2.4 ตัว ค สะกดในมาตราแม่ กค
3. พยัญชนะที่ไม่ใช่เป็นคำที่สะกดในมาตรา เช่น ฅ ฑ ฒ ฝ ห อ ฮ

3. แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

3.1 ฝึกให้นักเรียนสังเกตความแตกต่างของคำ ดังต่อไปนี้

3.1.1 พยัญชนะต้นเสียงเดียวกัน แต่ใช้ตัวพยัญชนะต่างกัน เช่น พุช
กับ ภูช

ประพาส

3.1.2 ตัวสะกดเดียวกันแต่ใช้พยัญชนะต่างกัน เช่น ประพาส กับ

3.1.3 ตัวสะกดบางคำมีสระกำกับแต่บางคำ ไม่มี เช่น เกตุ กับ เกศ

3.1.4 ตัวสะกดบางคำมีพยัญชนะมากกว่า 1 ตัว แต่บางคำไม่มี

พยัญชนะตาม เช่น พุทธ กับ พุช

3.1.5 ตัวสะกดบางคำมีการันต์ บางคำไม่มีการันต์ เช่น พันธุ์ กับ พัน

3.1.6 ตัวสะกดที่มีตัวการันต์ อาจมีสระกำกับ หรือไม่มีสระกำกับ

เช่น พันธุ์ กับ พันธุ์

3.1.7 พยัญชนะการันต์ที่ได้หลายตัว ต่าง ๆ กัน เช่น สรรค์ สันต์

สัณฑ์ สัณฑ์

3.1.8 เสียงสระเหมือนกัน แต่อาจเขียนต่างกัน เช่น พรรณ พัน

3.1.9 เสียงวรรณยุกต์เหมือนกัน แต่ใช้เครื่องหมายวรรณยุกต์ต่างกัน

เช่น หน้า กับ นำ

ความแตกต่างดังกล่าวข้างต้น เนื่องจากมีมาจากคำต่างกัน และความหมายของ
คำต่างกัน การผันวรรณยุกต์ที่มีระดับพื้นเสียงต่างกัน เป็นต้น

3.2 สอนอ่านคำที่สะกดในมาตรา โดยเขียนเป็นอ่านให้ตรงมาตรา นั้น เช่น

สุข อ่านว่า สุข

บริจาค อ่านว่า บอ-ริ-จาก

อุทาหรณ์ อ่านว่า อุ-ทา-หอน

ปัญญา อ่านว่า ปัน-ยา

สรุป อ่านว่า สะ-หฺรูป

คุณภาพ อ่านว่า คุน-นะ-ภาพ

โอกาส อ่านว่า โอ-กาด

จากการฝึกอ่านของคำเขียนของคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตรา จะทำให้นักเรียน
เข้าใจเรื่องคำที่สะกดในมาตรา ได้ง่ายขึ้น

3.3 ให้นักเรียนค้นคว้า รวบรวมคำที่มีความหมายเหมือนกัน แต่เขียนสะกดคำไม่เหมือนกัน (คำพ้องเสียง) และใช้คำเหล่านั้น แต่งประโยคให้ได้ใจความ เช่น

ความสัตย์ สัตว์เลี้ยง สัตว์ส่วน สัจจะ

โอกาส อากาศ ผักกาด

กานพลู การงาน กาลเวลา กาญจนบุรี

3.4 เขียนอ่านในประโยคแล้วให้นักเรียนเขียนคำเขียน เช่น

วันนี้เป็นวัน.....(จัน)

เข้าไปซื้อผลไม้ที่เมือง.....(จัน)

ต้นไม้มช่วยดูดพิษใน.....(อา - กาด)

3.5 ให้นักเรียนหาศัพท์หมวดของคำต่างๆ เช่น คำว่า กษัตริย์ ดอกไม้ ผู้หญิง ภูเขา ช้าง ฯลฯ

3.6 ให้นักเรียนหาคำพ้อง เช่น คำว่า กาน จะมีคำที่ออกเสียงเหมือนกันหลายคำ เช่น การ การณ์ ภาพ กาด กาญจน์

4. แนวการวัดและประเมินผล

ครูสามารถวัดและประเมินผลนักเรียนว่ามีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับคำที่สะกดในมาตรา โดยใช้วิธีการและเครื่องมือดังต่อไปนี้

4.1 ทดสอบปากเปล่า โดยครูกำหนดคำสะกดในมาตราต่างๆ ทั้งที่สะกดตรงมาตราและสะกดไม่ตรงมาตรา ให้นักเรียนอ่านแล้วครูสังเกตเพื่อประเมินว่านักเรียนสามารถอ่านตัวสะกดที่กำหนดได้ถูกต้องหรือไม่

4.2 เขียนตามคำบอก โดยครูเลือกคำที่สะกดในมาตรา ต่าง ๆ ทั้งที่สะกดตรงตามมาตราและสะกดไม่ตรงตามมาตรา บอกให้นักเรียนเขียนและครูตรวจแก้การเขียนตัวสะกดของนักเรียน

4.3 ทดสอบโดยใช้แบบทดสอบแบบเขียนตอบ ให้เขียนคำอ่านของตัวสะกดที่ครูกำหนดหรือใช้แบบทดสอบแบบเลือกตอบให้นักเรียนเลือกตอบในตัวเลือกใด ให้เขียนคำอ่านให้ถูกหรือตัวเลือกใดที่เขียนคำอ่านไม่ถูกต้อง

4. ความพึงพอใจ

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้หนังสือมาตราตัวสะกดเพื่อส่งเสริมการอ่าน มีความจำเป็นต้องศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนเนื่องจากผู้เรียนเรียนด้วยตนเองและมีปฏิสัมพันธ์กับหนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อนำผลการวิจัยความพึงพอใจมาปรับปรุงหนังสือส่งเสริมการอ่านให้ดียิ่งขึ้น และมีผู้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ดังนี้

ความหมายของความพึงพอใจ

กรองแก้ว อยู่สุข (2542 : 33) ให้ความหมายของความพึงพอใจในการทำงาน หมายถึงทัศนคติโดยทั่วไปของพนักงานที่มีต่องานของเขา ถ้าเขาได้รับการปฏิบัติที่ดีตอบสนองความต้องการของเขาตามสมควร เช่น สภาพการทำงานที่มั่นคงปลอดภัย ได้เงินเดือนค่าจ้างตอบแทนเพียงพอแก่การยังชีพ ฯลฯ จะทำให้พนักงานพอใจและมีความรู้สึก (ทัศนคติ) ที่ดีต่อองค์กร

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2532 : 130) ได้กล่าวถึงความพึงพอใจในการทำงานไว้ว่าความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อการทำงานในทางบวก เป็นความสุขของบุคคลที่เกิดจากการปฏิบัติงานและได้รับผลการตอบแทน คือผลที่เป็นความพึงพอใจที่ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นที่จะทำงาน รวมทั้งการส่งผลต่อความสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร

วราภรณ์ เหลี่ยมโชติง (2542 : 25) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจหมายถึงความรู้สึกสนใจความชอบ แรงผลักดันที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงออกด้วยการเลือกหรือกระทำในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อากาการสนุกสนานเพลิดเพลินในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรืออาจขาดซึ่งในคุณค่าของสิ่งนั้น

ณรงค์ ศรีวิเชียร (2543 : 25) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบ ยินดี เต็มใจ หรือเจตคติที่ดีของบุคคลที่มีต่อสิ่งที่ปฏิบัติ ความพึงพอใจเกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจ

ศุภสิริ โสมาเกตู (2544 : 49) ได้กล่าวถึงความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง เป็นความรู้สึกส่วนตัวของบุคคลในการปฏิบัติงานซึ่งมีความกว้างรวมไปถึงความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมทางกายภาพด้วย การมีความสุขที่ทำงานร่วมกับผู้อื่นที่เข้าได้ในทัศนคติที่ดีต่องานด้วย

จากความหมายที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อการทำงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก ดังนั้นความพึงพอใจใน

การเรียนรู้หมายถึงความรู้สึกพอใจ ชอบใจ ในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนและ
ต้องดำเนินกิจกรรมนั้นๆ จนสำเร็จและบรรลุผลตามเป้าหมาย

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ในการปฏิบัติงานใดๆ ก็ตามผู้ปฏิบัติงานจะเกิดความพึงพอใจต่อการทำงานมาก
หรือน้อยขึ้นอยู่กับสิ่งจูงใจสิ่งจูงใจในงานที่มีอยู่ การสร้างสิ่งจูงใจหรือแรงกระตุ้นให้เกิดกับ
ผู้ปฏิบัติงานจึงเป็นสิ่งจำเป็นมากเพื่อให้การปฏิบัติงานนั้นๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้
มีนักการศึกษาในสาขาต่างๆ ทำการศึกษาวิจัยและตั้งทฤษฎีเกี่ยวกับการจูงใจในการทำงานดังนี้

สกอตต์ (scott. 1970 : 124) ได้เสนอแนวคิดในเรื่องการจูงใจให้เกิดความพึง
พอใจต่อการทำงานที่จะได้ผลเชิงปฏิบัติ มีลักษณะดังนี้

1. งานควรมีส่วนสัมพันธ์กับความปรารถนาส่วนตัว งานนั้นจะมี
ความหมายสำหรับผู้ทำ
2. งานนั้นต้องมีการวางแผนและวัดความสำเร็จได้ โดยใช้ระบบการทำงาน
และควบคุมที่มีประสิทธิภาพ
3. เพื่อให้ได้ผลการสร้างสิ่งจูงใจภายในเป้าหมายของงาน ต้องมีลักษณะ
ดังนี้

3.1 คนทำงานมีส่วนในการตั้งเป้าหมาย

3.2 ผู้ปฏิบัติได้รับทราบผลสำเร็จในการทำงานโดยตรง

3.3 งานนั้นสามารถทำให้สำเร็จได้

เมื่อนำแนวคิดนี้มาประยุกต์ใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนมี
ส่วนร่วมในการเลือกเรียนตามความสนใจ และมีโอกาสร่วมตั้งจุดประสงค์ความมุ่งหมายใน
การกระทำกิจกรรม ได้เลือกวิธีแสวงหาความรู้ด้วยวิธีที่ผู้เรียนถนัดและสามารถค้นหาคำตอบได้

เผชิญ กิจระการ (Pachoen Kidrakarm. 1989 : 7) ได้กล่าวถึงแนวคิดของ แฮท
ฟิลด์และฮิวส์แมน ที่ได้ทำการพัฒนาแนวคิดของนักวิจัยต่างๆ มาเป็นเครื่องมือวัดความ
พึงพอใจในการปฏิบัติงาน พบว่า องค์ประกอบที่ส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจ เป็นที่นิยม
แพร่หลายในปัจจุบัน ประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 5 ประการ ดังนี้

ตัวแปรที่ 1 องค์ประกอบเกี่ยวกับงานที่ทำในปัจจุบัน แบ่งเป็น

1. ความตื่นเต้น / นำเบื่อ
2. ความสนุกสนาน / ความไม่สนุกสนาน
3. ความโล่ง/ ความสลัว

4. ความท้าทาย / ไม่ท้าทาย

5. มีความพอใจ / ไม่พอใจ

ตัวแปรที่ 2 องค์ประกอบทางด้านค่าจ้าง ประกอบด้วย

1. ถือเป็นรางวัล / ไม่เป็นรางวัล

2. มาก / น้อย

3. ยุติธรรม / ไม่ยุติธรรม

4. เป็นทางบวก / เป็นทางลบ

ตัวแปรที่ 3 องค์ประกอบด้านการเลื่อนตำแหน่ง

1. ยุติธรรม / ไม่ยุติธรรม

2. เชื่อถือได้ / ไม่เชื่อถือได้

3. เป็นทางบวก / เป็นทางลบ

4. เป็นเหตุเป็นผล / ไม่เป็นเหตุผล

ตัวแปรที่ 4 องค์ประกอบทางด้านผู้นิเทศ / ผู้บังคับบัญชา

1. อยู่ใกล้ / อยู่ไกล

2. ยุติธรรมแบบจริงจัง / ยุติธรรมแบบไม่จริงจัง

3. เป็นมิตร / ค่อนข้างไม่เป็นมิตร

4. เหมาะสมทางคุณสมบัติ / ไม่เหมาะสมทางคุณสมบัติ

ตัวแปรที่ 5 องค์ประกอบทางด้านร่วมงาน

1. เป็นระเบียบเรียบร้อย / ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย

2. จงรักภักดีต่อสถานที่ทำงาน / ไม่จงรักภักดีต่อสถานที่ทำงาน และเพื่อนร่วมงาน

3. สนุกสนานร่าเริง / ดูไม่มีชีวิตชีวา

4. คุ้นเคยใจเขาจริงจัง / ดูเหนียวหน่าย

สมยศ นาวิการ (2544 : 115-119) ได้กล่าวถึงแนวคิดพื้นฐานที่ต่างกัน 2

ลักษณะในการปฏิบัติงานที่ผู้บริหารหรือครูจะต้องคำนึงถึงในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนหรือผู้ปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจ คือ

1. ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงาน การตอบสนองความต้องการของผู้ปฏิบัติงานจนเกิดความพึงพอใจ จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่สูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการตอบสนอง

2. ผลของการปฏิบัติงานนำไปสู่ความพึงพอใจ ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจและผลการปฏิบัติงานจะถูกเชื่อมโยงด้วยปัจจัยอื่นๆ ผลของการปฏิบัติงานที่ดีจะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสม ซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การตอบสนองความพึงพอใจ ผลการปฏิบัติงานย่อมได้รับการตอบสนองในรูปของรางวัลหรือผลการตอบแทน แบ่งเป็นผลตอบแทนภายใน (Intrinsic rewards) และผลตอบแทนภายนอก (Extrinsic Rewards) โดยผ่านการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ปริมาณของผลตอบแทนที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับ นั่นคือความพึงพอใจในการทำงานของผู้ปฏิบัติงานจะถูกกำหนดโดยความแตกต่างระหว่างผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริงและการยอมรับรู้เรื่องเกี่ยวกับความยุติธรรมของผลการตอบแทนที่รับรู้แล้วพึงพอใจย่อมเกิดขึ้น

จากแนวคิดพื้นฐานดังกล่าว เมื่อนำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนต้องมีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมวิธีการ สื่อ อุปกรณ์ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อตอบสนองความพึงพอใจ ให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนจนบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง โดยผู้เรียนได้รับผลการตอบแทนในแต่ละครั้ง โดยเฉพาะผลตอบแทนภายในหรือรางวัลภายในที่เป็นความรู้สึกของผู้เรียน เช่น ความรู้สึกถึงความสำเร็จของตนเมื่อสามารถเอาชนะความยุ่งยากต่าง ๆ ได้ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ความมั่นใจ โดยครูอาจให้ผลตอบแทนภายนอก เช่น คำชมเชย หรือการให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับที่น่าพอใจ

เฮอริชเบิร์ก (Herzberg, 1959 : 113-115) ได้ศึกษาค้นคว้าทฤษฎีที่เป็นมูลเหตุทำให้เกิดความพึงพอใจ เรียกว่า The motivation hygiene theory ทฤษฎีนี้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน 2 ปัจจัย

1. ปัจจัยกระตุ้น (Motivation factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับการงาน มีผลก่อให้เกิดความพอใจในการทำงาน

2. ปัจจัยค้ำจุน (Hygien factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในการทำงานและมีหน้าที่ให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในการทำงาน

จากความหมายที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการเรียนเกิดจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอก ครูต้องเป็นผู้กระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจเพื่อจะนำไปสู่เป้าหมาย เมื่อเกิดความพึงพอใจจะเป็นผลดีต่อการเรียนรู้ ผลที่ดี หรือนำพองานไปสู่ความพึงพอใจทำให้งานที่ทำประสบความสำเร็จ ความพึงพอใจคือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ในสิ่งที่เกิดขึ้น

การได้รับการตอบสนอง บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่คาดหวังไว้ และทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดียิ่งขึ้น

5. บริบทโรงเรียน

โรงเรียนบ้านโคกล่าม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 178 คน มีบุคลากรครูทั้งหมด 16 คน เป็นโรงเรียนขยายโอกาสจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นปฐมวัย ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้กำหนดให้จัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมแห่งความเป็นไทยในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาสารและกระบวนการเรียนรู้อื่นให้เป็นอย่างต่อเนื่อง มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงกำหนดจุดมุ่งหมายถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ต่อไป

ในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบ้านโคกล่ามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในระดับช่วงชั้นที่ 1-ช่วงชั้นที่ 3 มีปัญหาด้านการอ่าน โดยเฉพาะเรื่องมาตราตัวสะกด ในระดับช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในปีการศึกษา 2551 นักเรียนได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 75 ต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดคือร้อยละ 80 ไม่เป็นที่น่าพอใจด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้หนังสือมาตราตัวสะกดเพื่อส่งเสริมการอ่าน เพื่อมุ่งให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 14 คน ให้มีนิสัยรักการอ่าน มีเจตคติที่ดีต่อการอ่านมีความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้หนังสือมาตราตัวสะกดเพื่อส่งเสริมการอ่าน และส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นให้เป็นที่น่าพอใจ

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

ชนิสรา คชาทอง (2543 : 48-49) สร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านและแบบฝึกทักษะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง “เที่ยวเมืองสงขลา” เครื่องมือที่ใช้คือ

แบบฝึกหัดทำยบทและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการทดลองปรากฏว่า หนังสือที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 80.27/80.53 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80

วันชมพู ยี่มรุ่งเรือง (2534 : 58 – 59) สร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านประกอบ ภาพการ์ตูนสีและภาพถ่ายสี เรื่อง “การอนุรักษ์ป่าชายเลน” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสือในด้านความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลน ผลปรากฏว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 85.88/87.75

ศิริัญญา มาตี (2535 : 49 – 50) สร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง “โรคเอดส์” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการทดลองปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องโรคเอดส์ หลังการอ่านหนังสือเพิ่มเติมเรื่อง “โรคเอดส์” ของกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองซึ่งได้อ่านหนังสือเพิ่มเติมเรื่อง “โรคเอดส์” สูงกว่ากลุ่มควบคุมซึ่งไม่ได้อ่านหนังสืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ณัฐวัฒน์ ทองเกลียว (2545 : 114 – 118) สร้างหนังสือและแบบฝึกทักษะ ประกอบการเรียนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่อง “เที่ยวงานแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี” ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยนำเอาประเพณีแห่เทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานีสร้างเป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านและแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นหนังสือประเภทเรื่องเล่าจากประสบการณ์ในลักษณะคำประพันธ์ประเภทร้อยกรอง กาพย์สุรางคนางค์ 28 ผลการทดลองปรากฏว่าหนังสือและแบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 84.86/84.80 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.5928

พินิจ จันทร์ชัย (2546 : 156 – 157) สร้างหนังสือและแบบฝึกทักษะประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง “บุญชะเหวดร้อยเอ็ด” โดยนำเอาเนื้อหาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างเป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ผลการทดลองปรากฏว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านและแบบฝึกทักษะภาษาไทยเรื่อง “บุญชะเหวดร้อยเอ็ด” มีคุณภาพอยู่ในระดับดี แผนการเรียนรู้อาษาไทยมีประสิทธิภาพ 83.36/81.17 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ แบบฝึกทักษะส่งเสริมการอ่านภาษาไทยมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ของนักเรียนเท่ากับ 56.98

นพมาศ จิตรศักดิ์ (2546 : 161) สร้างหนังสือและแบบฝึกทักษะส่งเสริมการอ่านภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่อง “หมาเก้าหาง” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการทดลอง ปรากฏว่า หนังสือที่สร้างขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก แบบฝึกทักษะประกอบการเรียนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.64/86.25 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 หนังสือและแบบฝึกทักษะส่งเสริมการอ่านภาษาไทยมีค่าดัชนีประสิทธิผล 0.59 หมายความว่าผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นหลังจากเรียนด้วยหนังสือและแบบฝึกทักษะส่งเสริมการอ่านภาษาไทย ภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาเรื่อง “หมาเก้าหาง” ร้อยละ 59

สุชาติ เจริญฤทธิ์ (2543 : 47 – 48) สร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านและแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง “เที่ยวเมืองพังงา” ผลการวิจัยพบว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านและแบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 80.47/80.17 สูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ที่ตั้งไว้

บงอร แก่นจันทร์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหนังสือเรียนและแบบฝึกเสริมทักษะประกอบการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนไตรภูมิวิทยา สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 25 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ใช้หนังสือเรียนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา เรื่อง เทียวงานพนมรุ้ง มีประสิทธิภาพ 87.55 / 82.40 แสดงว่าประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80 /80 ที่ตั้งไว้ และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ใช้หนังสือเรียนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และแบบฝึกทักษะการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา เรื่อง เทียวงานพนมรุ้ง มีประสิทธิภาพ 84.08 / 82.40 แสดงว่าประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80 /80 ที่ตั้งไว้ และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยที่สอนโดยใช้แบบฝึกทักษะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

หงษ์สา ดวงจันทร์โชติ (2548 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการอ่าน โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหินแห่เสริมศิลป์ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 94.37/91.61 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80 / 80 และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ที่สอนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสือสำหรับเด็กนับว่ามีประโยชน์ต่อผู้วิจัยเป็นอย่างมาก สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหนังสือมาตราตัวสะกดเพื่อส่งเสริมการอ่าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทำให้นักเรียนอ่านได้ถูกต้องตามหลักการอ่าน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น และได้หนังสือที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพและเหมาะสมที่จะนำไปให้นักเรียนอ่านต่อไป

2. งานวิจัยต่างประเทศ

ชวาร์ท (Schartz. 1976 : 8028 – A) ที่ได้ศึกษาความสามารถเกี่ยวกับการสร้างหนังสือการสะกดคำด้วยภาพของนักเรียนเกรด 2 – 6 จำนวน 160 คน โดยใช้รูปภาพที่มีความเหมาะสมและแบบทดสอบการอ่านสะกดคำ พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปภาพที่มีความหมายมีผลการอ่านสะกดคำสูงกว่านักเรียนที่เรียนการอ่านสะกดคำแบบปกติ

ชเวนเดนเจอร์ (Schewendinger. 1977 : 51) ได้ศึกษาผลการอ่านสะกดคำจากหนังสือส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 503 คน โดยใช้แบบฝึกที่มีรูปภาพเหมือนของจริงแบบเขียนตามคำบอกและแบบทดสอบการอ่านสะกดคำ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกหัดที่มีรูปภาพจริงมีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านสะกดคำสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้รูปภาพเหมือนของจริง

ลอเลย์ (Lowrey. 1978 : 817 A) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการใช้แบบฝึกทักษะกับนักเรียนระดับ 1 ถึงระดับ 3 จำนวน 87 คน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกโดยใช้แบบฝึกทักษะ มีคะแนนการทดสอบหลังการทำแบบฝึกมากกว่าคะแนนทดสอบก่อนการทำแบบฝึก

โฮลแมน (Holman. 1998 : 771-A) ได้ทำการศึกษาเพื่อกำหนดผลกระทบของโปรแกรมเร่งรัดการอ่านที่มีต่อการเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 ในระบบโรงเรียน ดับบลิวเออร์ลี่ เมืองเบลกลี รัฐจอร์เจีย เพื่อเพิ่มการปฏิบัติการอ่านจริงซึ่งจะเพิ่มทักษะการอ่านของนักเรียนททช่วยให้ให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านอย่างมีความสุขตลอดชีวิต ประชากรกลุ่มตัวอย่างสุ่มเลือก ได้จากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนดับบลิวเออร์ลี่ จำนวน 170 คน จากทั้งหมด 386 คน ในปีการศึกษา 1997 เครื่องมือที่ใช้ศึกษาเป็นแบบทดสอบทักษะพื้นฐานการอ่านเพื่อความเข้าใจของรัฐไอโอวา ผลการเปรียบเทียบคะแนนในโปรแกรมเร่งรัด การอ่านที่วัดได้ และไม่มีมีความแตกต่างระหว่างคะแนนที่ได้จากการอ่านเร่งรัดกับคะแนนความเข้าใจการอ่านที่วัดได้ตามรายงานในการทดสอบทักษะเบื้องต้นของรัฐไอโอวา

วอร์ด (Ward. 1998 : 3876-A) ได้ศึกษาผลกระทบของประสบการณ์ในการอ่านที่แบ่งปันกันที่มีต่อเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาซึ่งเสียเปรียบทางการพัฒนาจำนวน 9 คน วิธีการศึกษาใช้โปรแกรมการอ่านแบ่งปันกันเพื่อสนับสนุนนักเรียนให้ช่วยเหลือกันในระหว่างที่สำรวจการอ่าน ทำการทดลองติดกัน 9 สัปดาห์ การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้การสำรวจ การสัมภาษณ์ และการสังเกต โดยมุ่งเน้นศึกษา 2 ด้าน คือ ประสบการณ์ในการอ่านแบบแบ่งปันกัน และเจตคติของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า ประสบการณ์ในการอ่านแบบแบ่งปันกันที่มีการใช้หนังสือที่พยากรณ์ได้นั้น ช่วยให้เจตคติของนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมเป็นไปในทางบวก การศึกษาครั้งนี้ สนับสนุนทัศนะที่ว่า การอ่านแบบแบ่งปันกันเป็นเทคนิคการสอนที่มีประสิทธิผลสำหรับประยุกต์ใช้ในชั้นเรียน

คอรีย์ (Corey. 2001 : 2690-A) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับหนังสือของหญิงวัยรุ่นอินเดียแดงในแถบเขาแอนปาလာเซียชนบท การศึกษามุ่งเน้นการเรียนรู้หนังสือของหญิงวัยรุ่น 6 คนจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 4 ชั้นละ 2 คน เพื่อเป็นตัวแทนในช่วงอายุวัยรุ่น วิธีการศึกษาใช้วิธีการสังเกตและสัมภาษณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติการอ่านและการเขียนข้อค้นพบจากการศึกษาชี้แนะว่าการเขียนและการอ่านที่บังคับในโรงเรียนมีผลต่อการจำกัดขีดความสามารถในด้านการคิด วิพากษ์วิจารณ์หญิงวัยรุ่น การอ่านและการเขียนจากประสบการณ์ของพวกเขาจากการอ่านนิตยสารจะทำให้เกิดความมั่นใจในการเขียนเชิงจินตนาการและสร้างสรรค์มากกว่าการเรียนที่โรงเรียนกำหนด

จากผลการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศสรุปได้ว่า หนังสือมาตราตัวสะกดเพื่อส่งเสริมการอ่าน เป็นนวัตกรรมทางการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการนำไปสอนซ่อมเสริมนอกเวลาเรียน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สรุปได้ว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านมีความสำคัญต่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ถ้านักเรียนมีทักษะการอ่านที่ดี มีความสามารถในการอ่าน และอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพด้วย นอกจากนี้การส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน โดยจัดหาหนังสือที่มีประโยชน์ เหมาะสมกับนักเรียน สภาพท้องถิ่น จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน